

Woke is nog lang niet voorbij. Maar het tegengeluid klinkt steeds luider

Posted on 17 maart 2026 by Arie Graafland

Nederland is een klein land en maatschappij- en cultuurkritiek is hier veel van hetzelfde: moralistisch en weinig scherp geformuleerd. Wat een verschil met *Vibe Shift. The Revolt Against Wokeness, Greenism And Technocracy*, het meest recente boek van de Britse auteur Brendan O'Neill.

O'Neill was tot 2021 hoofdredacteur van het libertaire online magazine *Spiked*. Net als zijn boek [*A Heretic's Manifesto: Essays on the Unsayable \(2023\)*](#) gaat *Vibe Shift* over onze veranderende cultuur. 'Vibe' is de taal van de *influencer*, de modejournalist, de muziekrecensent en de taal van het web.

Vibe Shift gaat vooral over Groot-Brittannië, maar de voorbeelden zijn ook hier aanwezig. We worden geregeerd door dwazen, constateert O'Neill. Labour-premier Keir Starmer liet zijn partijgenote Rosie Duffield vallen toen ze zei dat mannen geen baarmoeder hebben. In plaats van haar te verdedigen, vond Starmer het een schandalige opmerking.

Een ander geluid

Vergis je niet, schrijft O'Neill, de idiotie zit niet alleen bij het GenZ-meisje met blauw haar. De autoritaire ideologie die zich heeft verkleed als 'progressief' vind je in de hele westerse wereld. '*Wife killed husband with samurai sword*' kopte de BBC in 2024, maar de dader bleek een transgendervrouw te zijn. *The New York Times* berichtte in 2022 over een 83-jarige vrouw uit Brooklyn die werd aangeklaagd voor moord, maar ook hier was de verdachte een biologische man. Politiek, media en medische wereld lopen vrolijk mee met de woke narrenoptocht.

Wel verandert er iets, schrijft O'Neill. De woke-ideologie wordt steeds vaker verstoord, er komt een ander geluid. In Groot-Brittannië kwam dat vooral door de invloed van Mumsnet, een internetforum voor moeders. De 'vrouwen met een penis' kregen tegenwind te verduren. Een heel leger vrijwilligers hielp Mumsnetters om de politici op te sporen die de gekte blindelings volgden.

Uiteraard werd geprobeerd Mumsnet onderuit te halen. Zoals overal elders werden adverteerders benaderd om de site voortaan te boycotten. En soms gebeurde dat. Maar Mumsnet hield stand. De 'de eerste wet van de *vibe shift*', die zegt dat vrijheid van meningsuiting voorwaarde is voor verandering, won. Mede dankzij vrouwen als Maya Forstatter, Julie Burchill en ook J.K. Rowling, de wereldberoemde schrijfster die kritiek durft te hebben op de genderlobby.

Een belangrijke overwinning voor het gezonde verstand was in 2025 de uitspraak van het Britse Hooggerechtshof dat het biologisch geslacht altijd belangrijker is dan de subjectieve gevoelens van de gendermystiek. Je bent man of vrouw, meer smaken zijn er niet. Ook het verzet van Donald Trump tegen de wettelijke erkenning van genderidentiteit past in dit plaatje, schrijft O'Neill.

In november 2018, zo lezen we in *Vibe Shift*, was een fascinerend brandpunt van tegenstellingen zichtbaar. Twee grote demonstraties in twee metropolen, Londen en Parijs. In Londen protesteerde Extinction Rebellion, de doodscultus die de wereld ziet vergaan door industrialisatie en terug wil naar een premoderne tijd; in Parijs de *gilets jaunes* die demonstreerden tegen Macrons belastingverhoging op benzine. Het contrast kon niet groter zijn: de woke-elite die niet langer is geïnteresseerd in economische groei versus een revolutie van burgers met lage inkomens die van economische groei afhankelijk zijn. Hun protest werd direct in diskrediet gebracht door de intelligentsia. Macrons partijgenoot Benjamin Griveaux bleek zelfs van

mening dat mensen die rookten en in diesels rondreden geen deel konden uitmaken van het Frankrijk van de eenentwintigste eeuw.

De revolte van de *gilets jaunes* duurde bijna anderhalf jaar, er vielen elf doden en veel gewonden, maar Macrons belastingverhoging ging niet door. In moralistisch Nederland deed men er wat schamper over. Hier heerst Extinction Rebellion, die door de overheid met fluwelen handschoenen wordt aangepakt.

Hetzelfde bijgeloof

O'Neill gaat ook uitvoerig in op de boerenopstand die volgde op de *gilets jaunes*. Hij bespreekt de maatregelen om de stikstofdepositie te beperken ten behoeve van het 'netto nul'-establishment in Brussel. De helft van onze veestapel zou eraan moeten geloven. De Azteken brachten mensenoffers om de god Tlaloc tevreden te houden; in Nederland doen we dat met ons vee en de gasvoorraad in Groningen. Verschillende eeuwen, maar hetzelfde bijgeloof, meent O'Neill.

Hij is uiterst kritisch over de EU-politiek van open grenzen. Dat begon al bij de Fransman Robert Schuman (1886-1963), een van de grondleggers van de Europese integratie, die landsgrenzen zag als historische littekens van oorlogen. Zijn ideeën zijn nog steeds dominant. De EU is het toppunt van '*post-border mania*', schrijft O'Neill. In werkelijkheid scheppen open grenzen vooral chaos. De migratiecrisis ontregelt Europa. Volgens een recent onderzoek van Oxford University ziet ongeveer 50 procent van de mensen met een universitaire opleiding immigratie als een zegen, tegen 22 procent van de praktisch opgeleiden.

O'Neill laat in zijn boek ook veel onbesproken. We lezen niets over de Britse *grooming gangs*, over Starmers desastreuze islambeleid, over inkomensverschillen, over Brexit, en over universiteiten die zijn geïnfiltreerd door islamisten.

Maar toch. Wie denkt dat woke over is, moet O'Neill lezen. Hij ziet het als een immens project van de elite om de domme massa's te verbeteren. Dat laatste woord mag wat vreemd klinken, maar niet als we woke beschouwen als het grootste *social engineering project* van onze tijd.

Brendan O'Neill: *Vibe Shift. The Revolt Against Wokeness, Greenism and Technocracy*. Spiked Ltd, 80 pagina's, € 11,09.

Wynia's Week* verschijnt 156 keer per jaar en wordt **volledig mogelijk*

gemaakt door de donateurs. Doet u mee? [Doneren kan zo](#). ***Hartelijk dank!***